

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Шкіря К.О., Піддубна Л.Д., студенти,
ДВНЗ «Харківський коледж текстилю та дизайну»*

Останнім часом все частіше постають питання, пов'язані з проблемами податкового кодексу. Ще частіше висловлюються великі надії щодо поліпшення податкового законодавства. Але на даний момент, через швидкі зміни у державній політиці, податкові нормативні акти постійно змінюються та доповнюються. В Україні ще триває процес становлення податкової системи. Також не дозволяють досягти стійкої системи оподаткування проблеми чи неузгодження у податковому законодавстві, відсутність ефективного алгоритму оподаткування та досвіду використання цих схем. Особливо гострою стала проблема, пов'язана з надмірністю податкового тягаря. Актуальність її вирішення визнана на загальнодержавному рівні, бо вона є однією з причин фінансової нестабільності підприємств, скороченню обсягів виробництва, зменшення сукупного попиту, а як наслідок й частки податкових надходжень до бюджету й економічної кризи.

Через постійні зміни у законодавстві підприємства не мають змоги не тільки розробки перспективних планів своєї діяльності, а й оперативного планування, що суттєво ускладнює функціонування підприємств й гальмує розвиток економіки взагалі. Більшість вчених, експертів і політиків при оцінці стану податкової бази України приходять до висновку, що однією з основних вад податкової системи є її надмірна фіскальна спрямованість та нерівномірний розподіл податкового навантаження, спричинений масовим ухиленням від сплати податків та недосконалою системою надання пільг.

Податкові пільги є суперечливим елементом податкової системи. З одного боку, надання пільг деяким підприємствам, держава допомагає їм поліпшити своє функціонування, але з іншого боку, держава збільшує податковий тягар іншим підприємствам. Але є ще один негативний фактор: податкові пільги можуть спричинити ухилення від сплати податків, яке здійснюється шляхом штучного банкрутства; фальсифікації документів, що надають підприємства на відшкодування ПДВ; створення фіктивних підприємницьких осіб тощо.

На сьогодні податкове навантаження на промислові підприємства включає непрямі податки, частина яких входить у ціну продукції, і прямі податки, що сплачуються з прибутку. Непрямі податки мають значно меншу здатність регулювати процеси виробництва та відтворення на підприємстві, ніж податки, які відносяться на фінансові результати, оскільки вони включаються до ціни продукції, таким чином сплачуються споживачами.

Найвпливовішим податком, з точки зору стимулюючої ролі, є податок на прибуток. Прибуток, отриманий підприємством, є основним внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів, що забезпечують його розвиток.

* Науковий керівник – викладач вищої категорії Єрмоленко О.К.

Саме податок на прибуток є прямим податком, що дозволяє платнику застосовувати усі методи податкового планування та менеджменту з метою оптимізації податкового навантаження. А також саме податок на прибуток може стати інструментом регулювання з боку держави. Отримання оптимального співвідношення ставок податків (зокрема податку на прибуток), умов оподаткування та можливостей застосування пільг, яке стане прийнятним як для платників, так і для суспільства у цілому, є складним комплексним процесом, що наразі триває в Україні під час реформування системи оподаткування. Загалом, якщо ставки податку на прибуток є завищеними, це може зменшити зацікавленість підприємства взагалі в отриманні прибутку, або призведе до спроб приховати прибуток незаконними способами, будь-якими засобами збільшити фонд оплати праці чи інші витрати, фактично або фіктивно зменшити масштаби діяльності.

Для розв'язання зазначених проблем доцільно вжити заходи, які могли б удосконалити систему оподаткування: зменшити податкове навантаження; зробити податкове законодавство простішим, послідовним та прозорим; скоротити кількість податків, тобто усі малоефективні податки мають бути скасовані або встановити єдиний універсальний податок.

Відповідно до цього можна запропонувати такий комплекс заходів для реформування податкової системи :

- проведення робіт податкових адміністрацій з роз'яснення населенню суті податкових платежів і окремих питань;
- створення при податкових адміністраціях консультаційних пунктів, для надання безкоштовних довідок по різних питаннях;
- прозорість сплати податків і недопуску корумпованості в органах податкових адміністрацій.